

Nro. 21.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Péntéken Mártzius 15-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s

Ma virattakor Béts' utzáinak minden szégele-
letein egy igen kegyes Felséges Pátenst talált ki-
függesztetve a' közönség. Ez egy leg nagyobb
bizonysága a' Felséges Országlószék' atyaskodá-
sának. Míg újságunkban az egész Pátenst kiad-
hatnók, itt következnek addig is belőlle némely
igen fontos tzikkelyek: —

A' Bankótzédulak tsak az 1812-dik esztendő
Januariussának utólsó napjáig maradnak meg. Ad-
dig mind béváltatnak úgy nevezett Bankóczédu-
la béváltó czédulak által, a' mellyek pengő kész
pénz helyett járnak.

A' Bankóczedulákat ezen határozott idő alatt
minden Cs. K. Váltó és fizető kassáknál bélehet

tserélni Bankóczédula - béváltó czédulákért; 100 ilyen kész pénz helyyet járó czédula Forintokért 500 Bankóczédula Forintokat kell beadni.

Ilyen mérték szerént tartoznak ezen czédulákat egy más között felváltani a' magános emberek is a' jövő Jan. utolsó napjáig, midőn t. i. Bankóczédulák egészen megszünvén, tsak a' kész pengő pénzt érő czédulák maradnak meg.

„Ez a' mérték áll-bé mátol fogvást minden adás vevés' dolgában. Ma már kivan hirdetve, hogy a' marhahús fontja kész - pénz helyyett járó czédula szerént 7 — Bankóczédula szerént 35 krajtzáron méretik — 's e' szerént egyebek. — A' jövő újságunkban bővebben.

Ő Cs. K. Fels. méltoztatott Nyitra Zerdahe-lyi *Zerdahegyi Florian* urat Cs. K. Kamarás urrá nevezni.

Amalia Badeni Hertzegasszony, a' ki Petersburgfelé való visszamenetelének útját Bétsen által vette, Mártzius 5-dikétől fogva itt tartózkodik. Néhány udvari fő asszonyok és Generális Benkendorf a' kísérői. Az Austriai Császárné ne-vű fogadóban van szálláson. Megérkezése után való napon a' nevezett Generalis által a' Fels. Cs. K. Udvarnál magát bejelentetvén, és ott a' meghatározott órán udvari gála hintóban megje-lenvén, a' bevett udvari rendtartások szerént fo-gadtatott. Az után a' F. Asszonyunk anyjának Mária Beatrix Fő Hertzegasszonynak látogatá-sára ment, a' kitől nem soká költsönösen meg-latogattatott. Ebéden az úgy nevezett tülrös szá-laban Császár és Császárné ő Felségekkel 's az itt jelenlévő Cs. Familia tagjaival ebédelt. Este

az udvari lozsiban a' theatromon vólt ő Felségekkel egyetemben.

E' hónap 11-dikén Károly, Antal, János, Rájner és Rudolph ő Cs. Hertzegeken és Szaksen-Tétseni K. Hertzegen kívül, Lobkowitz Hertzegét is megtisztelte ezen Hertzegaszszony a' maga látogatásával.

Hamvasszerdán egy deklamatiós Concert tartatván itt a' Cs. K. Udvari theatromon a' Találtgyermekes institutumának felsegittetésére, kevés híján 11,000 Forintok jöttek-bé belőlle, mint-hogy a' Fels. Udvar is megjelenni méltoztatván, ezen jó summa segedelmet bőséges adakozása által nevelte. Ezen jó intézetnek is a' jónak és hasznosnak elő mozditására össze állott fő asszonyoknak tarsasága vólt az eszközlője. Hogy a' jó czélzással annál megegyezőbben lehessen a' béjött segedelmet használni, leg előbb is az említett Találtgyermekes házának állapotja felől kívánt bizonyossá lenni a' Társaság. Lobkowitz és Lichnowsky ő Hertzegaszszonyok és Chotek Grófné a' Társaság' titoknokjától kísértetvén személyesen kimentek a' nevezett házba, a' hol Gróf Saurau Helytartó ő Exc.ja minden környülállásokat megmagyarázott nékiek, mellyeknek megértések után a' Commissio tanátsot tartván, azt végezte, hogy mind jobb tartatás mind személyes gondviselés által segedelmére legyen ezen elhagyatott szerentsétlen gyermekeknek. Sok esztendőktől fogva felvett halotti laistromok mutatván azt, hogy ezen gyermekek közül koránt sem halnak meg olyan sokan a' falukon találtató nevelőknél, mint benn a' városban, tehát azt végezte, hogy falukon kerestessen sze-

mélyeket az ilyen gyermekeknek neveltetésekre. Itt benn a' városban is maga ezen Commissió vigyázni fog ezekre, valamint minden külső városokban a' Társaságnak ezekben talaltató tagjai. Már orvosok is többen találtattak, kik arra ajánlották magokat, hogy ezen gyermekeknek egészségi állapotjuk eránt gondoskodni fognak, mellyben a' Doktor *Decaro*, *Drechsrel*, és *Wallich* példájokat kétséggkívül mások is követni fogják. — Ez a' tsupa nemes szívüségből és nagy lelküségből munkálódó társaság, minden reménység szerént nem soká több számos követőket is fog találni.

Tekint. *Bánhegyesi Kulin Imre Urat*, Tek. Ungvár Vármegyének igen érdemes első All-Ispanját a' Fels. Austriai Házhoz való fedhetetlen hűségére, és sok történetekben megbizonyított hasznos szolgálatjára, 's jeles virtusaira nézve Királyi Tanátsosi rangra emelni, 's ez eránt a' szokott királyi petsétes levelet minden taksa fizetés nélkül kezéhez szolgáltatni méltóztatott kegyelmessen uralkodó Fels. Urunk.

A' Prágai Cs. Kir. mezei Gazdaságra ügyelő patriota Társaság *Witsch Rudolph* Indzsi-nör urat, azon tudós és köz hasznu munkajáért, mellyet a' Magyar Országi homokos földnek mivelhetövé való tételéről irt, és két versben is ki nyomtattatott, maga Correspondens, avagy levelező tagjává tévén, következő levelével tisztelte meg:

Nemes és tiszteletre méltó Úr! Köszönettel vévén az alább feljegyzett Társaság az Urnak, a' Magyar Országi homokos földnek mivelhetövé való tételéről irt munkája két rendbeli ki adásá-

nak mind két nyomtatványait, mellyeknek be-
tsét és az Urnak buzgó hazafiuságát valamint a'
honnyiak, úgy a' külföldiek is meg esmérték,
tudtára adja az Urnak, hogy Kegyelmedet maga
Correspondens tagjának választotta, és hogy egy
olly tudós és szorgalmatos férfiú költsönös mun-
kasságának hasznárol, mint a' millyennek Kegyel-
med magát lenni megmutatta, magának sokat
igir, 's meg van arról győződve, hogy kegyel-
med a' honnyi mezei gazdaságot tellyes tehetsége
szerént fogja tökéletesíteni. — Egyszersmind
ide rekeszti a' Correspondens Tagoknak, a' bé-
vett szokás szerént adatni szokott diplomát, a-
vagy petsétes levelet. —

A' Csász. Kir. mezei Gazdaságra ügyelő pa-
triotica Társaságtól. — *Prágában, Febr. 28 ik*
napján, 1811. eszt. — Malabaila József Gróf Ca-
nál Elöllő mp. — D. Mikán József mp. a' Közön-
séges Természeti Historiának Professora, és Ti-
toknok.

Frantzia Birodalom.

A' Párisi Érsek, Birodalmi Gróf *Mauri* ne-
vezetes rendelest botsátott a' megyéje béli Plé-
bánusok és Káplányokhoz, melynek summás fog-
lalatja ennyiben áll: —

„Közelgetvén az a' kívánva várt és fontos
időpont, melyben a' Frantzia Császárné és olasz
Királyné ő Felsége' örökre emlékezetes házassá-
ga a' maga első gyümölsét fogja a' nemzetnek
adni: erre nézve azon könyörgések, a' mellyek
a' Frantzia birodalomban már néhány hónapok-
tól fogva botsáttatnak a' mindenható eleibe, már
most meg kettőztetnek. A' Frantzia nép' kíván-

ságai a' Religió kivánságai. Tehát szeretettel és örömmel bugolkodjanak a' hivek, hogy a' Császárnak azon tettésének megfeleljenek, mellyet a' Papsággal közleni méltoztatott. Ehez képest hogy a' Páris városabéli Papok czelzásunknak telyesítésére annál készebbek lehessenek, és hogy ezen ájtatosságok minden templomokban egyszermind és sietve tétetődhessenek, rendeljük, hogy — mihelyest hivatal szerént tudunkra adatik, hogy a' Császárné ő Felsége elközeledő lebetegülésének jelei magokat megmutatják, ez, a' mi anyatemplomunk' főbb harangjának egy oráig tartandó vonattatása által adattassék hírül; és ez, a' negyven oráig tartandó imádság' napjainak minden reggelén és estvéjén így történjék. A' 40 oráig tartó imádsághoz mi ekkór a' mi anyatemplomunkban azonnal hozzá fogunk és parantsoljuk, hogy ez, a' mondott jeladásra minden Párisi templomokban hasonló módon elkezdődjék. A' Szentség ezen napokon reggeli 5 orától fogva estvig kitétetve álljon. Az imádságok az áldáson kezdődjenek és végződjenek. Midőn az ágyuk' dörgése az ő Cs. Felsége szerentsés lebetegülését hírül adja, az ájtatosságok a' templomokban azonnal elkezdődnek és a' negyven órai imádságok *Te Deum* éneklés és a' Szentséggel való áldásadás által bérekesztetnek. —

„Ezen rendelésünket minden templomokban fel kell a' prédikáló székekből olvasni, és a' hol szükséges a' falakra is ki kell függeszteni. Költ Párisban az Érseki palotában; önnön petsétünk's az Érseki Titoknaki petsét alatt. Februarius 23 dikán.“ —

Mauri Sifrein János, Kardinális.

Nagy Britannia.

A' Király' betegségét illető Bulletinek, mellyek Vindsorban Februarius 18-dik és 19-dik napjain kiadattak, reménleni engedik a' Felséges betegnek mégegyszeri felgyógyulását. A' mondatik ezen Bulletinekben, hogy a' Király megnyugtató módon közelit a' meggyógyuláshoz.

Azon kérdés eránt, hogy az Anglia és Francia birodalom között való békességet a' jelenlévő környülállások között reménlenünk lehet-e, elég világosan kifejezte magát a' Londoni, *Reggeli Kurir* nevű, Ministeriális újság, az itt következő szavakban: —

„Kevésben mulik-el, hogy arra nem vetemedünk, hogy a' Parlamentomnak a' Ministeri részszel ellenkező tágjainak az ő közelébről elmondott beszédjeiket, bár ha mi nem Anglusokhoz illők voltak is ezek, megköszönjük azért, hogy alkalmatosságot szolgáltattak arra az emberi és erővel telyes feieletre, mellyet a' Minister azokra adott. Egyik ezen ellenkező tagok közzül nem talál legkissebb tisztességes környülállást seregeinknek Portugáliában való ellentállásokban; a' másik nem lát országunknak állapotjában, melynek most az egész világ' produktumai engedelmeskednek, semmi fényességet; a' harmadik azt sajnálja, hogy ellenségünknek a' megbékélést illető alkudozások eránt, semmi nyilatkoztatást nem tettünk. Leg veszedelmesebben megtsalni a' népet nem lehet, mint ha azt akarja az ember elhítenni véle, hogy a' békesség a' jelenlévő szempillantatban tanátsos és lehetséges. Lehetséges volna ugyan ez egyátallyában, mihelyest mi Spanyol és Portugallia országokat magokra hagy-

nók, és mi valósággal nem kételkedünk az eránt leg kissebbet is, hogy az ellenkező részen lévő tagok ezt az áldozatot is megtennék a' békességért. De hajlandó lenne-'e valyon a' mi nemzetünk a' maga tulajdonságának (characterének) ilyen módon való megtagadására? És valyon azután, ha ilyen meggyaláztatásunk által a' békességet megvásárolnók is, feltalálnók-'e abban önnön bátorságunkat? Mennél jobban megfontóljuk ezen környüállásokat, annál inkább meggyözödünk a' felől, hogy semmi békességet nem köthetünk. Igazságosan tselekedett tehát *Perceval* úr (a' Kintstár' Ministere) hogy minden kerengő és tsavargó beszédet eltávoztatván, egyenesen kimondotta, hogy minden békesség lehetetlen legyen, valameddíg Frantzia ország a' maga igazságatlan kivánságaiból le nem hágy, a' következő megjegyzést vetvén szavai után." —

„Ezen nyilatkoztatást úgy vették némelyek, mint egy örökös hadakozásra czélzó hadhirdetést; talám talaltathatik is benne valami e'féle; de meg kell arra emlekeznünk, hogy ez a' hadakozás nem a' mi munkánk, hanem Frantzia országé; mert mitsoda a' Frantzia országlószéknek nyilván való módon kihirdetett czélja ezen hadakozás által? nem egyéb, hanem Angliának megrontása és egész felfordítása. Ha tehát elvégződhetetlen a' hadakozás, azért elvégződhetetlen, hogy a' magunk megtarthatására semmi egyéb mód nem engedtetik, hanem hogy mind végig állhatatosak legyünk és ellentálljunk. Ez egy igaz Anglusnak, egy igazi Anglus Ministernek a' beszédje.“

Az Angliai Királyoknak a' Parlamentomba küldődő irásokra mindenkor igen figyelmezní szokott a' közönség. Annyival nagyobb figyelme- tességgel várta a' mostani terhes környűállások között a' Régens Princznek a' Parlamentomhoz küldött irását. Már ez is világ eleibe botsáttá- tott. A' Párisi Monitör is kiadta ezt hosszas jegy- zésekből. A' Princznek ezen irásából és a' ne- vezett Monitörnek arra tett jegyzéseiből nagy vi- lágosságot lehet venni a' két hatalmas birodal- mak között fennforgó környűállások eránt. A' Princznek ezen első írása a' Parlamentomi két Házakhoz, velősen így következik.

„Mylordok és Uraim! Ő Királyi Hertzegsé- ge a' Princz Régens, véghetetlenűl sajnálja, hogy azon szomorú környűállások közzé jutott, hogy a' Királyi hatalmat a' Király ő Felsége' betegsé- ge miatt kénytelenítessék gyakorólni. Ő Királyi Hertzegsége jól érzi azon kötelességeknek terhes vóltokat, mellyeket tőlle az ő új méltósága a' dolgoknak jelenvaló állapotjokban kíván, de a' Parlamentom' böltsességére és a' hűséges népnek hajlandóságára bízza magát. A' múlt esztendő alkalmatosságot szolgáltatott a' Királyi katona és tengeri erőnek arra, hogy vitézségét és alkal- matos voltát megmútassa. Bourbon és Amboina szigeteiknek elfoglaltatások, meglehetősen alább- szállította az ellenséges plánta-tartományoknak (koloniáknak) számjokat (1).

„Siciliának megtámadtatása, melly a' világ- nak olly nagy pompával és olly bizonyos han- gon adatott előre való képpen tudtára, a' mi ka- tona és tengeri erőnk által, vissza veretett (2). Siciliában lévő vezérjeinknek bölts intézeteiket,

a' lakosok' buzgosága és a' Siciliai Király ő Felsége tengeri ereje, hathatósan elősegéllették (3).

„Portugalliában és Kadixban, mellyeknek megoltalmaztatása a' múlt esztendőben Királyunk ő Felségének különösen szivén feküdt (4), az ellenségnek minden célzásai semmivé tétetődtek még *eddig* (5). A' Lord Wellington alkalmas volt, böltsessége, és állhatatossága, valamint egyéb tisztjeinknek és a' katonaságnak vitézsége, bizodalmat nyertek magok eránt a' szövetséges seregeknél, 's őket iparkodásra indítottak. Ennek a' következése az ellenségnek Busacónal lett megverettetése. Két olyan derek nemzetek, milyenek a' Spanyol és Portugallus nemzet megérdemlik, hogy az ő szabadságoknak és függetlenségeknak fénymaradását, Anglia tovább is minden erővel segélje (6). —

„Mostanában alkudozások vétetődtek munkába az Anglia és Amerikai státusok között fennforgó villongásoknak barátságos módon lehető letsendesítettésekre.

„Ő Királyi Hertzegsége a' Régens Princz nagy gyönyörűséggel jelentheti továbbá a' Parlamentomnak, hogy Nagy Britanniának jövedelmei a' múlt esztendőben felesebbek voltak mint annak előtte, és hogy a' hadakozást minden új adófizetés nélkül lehetett folytatni; tsak Irlandiában volt a' jövedelem, a' kereskedésnek megszorittatása miatt, valamivel kisebb mint ennelelőtte (7).

„Mylordok és Uraim (így végzi szavait a' Lord Cancellarius, a' ki a' Régens Princz nevében ezen irást a' Parlamentom eleibe terjesztette) réám bízta ő Királyi Hertzegsége végezetre, hogy

jelentsem meg az Uraknak, hogy szívéből ohajtja ő Királyi Hertzegsége azonnal letenni a' Régenséget, mihelyest a' Mindenhatónak tettzeni fog a' Király' egészségét vissza adni. A' Princz Régens bízik az Alsó Ház buzgóságához és hazafiui indulatjához, hogy meg fogja azon summákat határozni, mellyek annak a' nehéz viaskodásnak, mellyet szükségesképpen folytatnunk kell, folytatására meg kívántatnak.

A' Párisi Mönitör jegyzései így következnek:

„1) Martinique, Guadaloupe, Bourbon, és Isle de France, az anyaországtól 1000 mértföldnyi távolságra, és tsak 2000 emberek által védelmeztetvén, szükségesképpen megadni kén-telenítették magokat az Anglus tengeri nagy erőnek, a' melly 12,000 emberekkel támadta meg azokat. De valyon szerentsétlenség'e Frantzia országra nézve ezeknek elvesztése a' mostani időben? Ezen szigeteknek Frantzia lakosaik az Anglusoknak kevély uralkodássok alatt így is Frantziák fognak maradni: ezen szigetek pedig mostanában Frantzia Országának semmi hasznot nem hajtottak, 's esztendőnként még is 20 milliókba kerültek volna. Ezen 20 milliókkal esztendőnként 10 Linea hajót tsináltathat a' Frantzia birodalom. Mi hasznot vesznek pedig az Anglusok ezen szigetekből? ezeknek terméseik, a' tzukor, kavé, és gyapott (pamut) olyan oltsók Londonban, hogy a' szállítás' költségét alig adják meg. Mennél több plánta-országokra teszen szert Anglia, annál megsérthetőbbé leszen; mindenütt örző seregeket kén-telenítettvén tartani, erejét széllyel osztani kén-telenítettik. Frantzia ország pedig külömben is vissza fogja ezen szi-

geteket, vagy a' békesség, vagy pedig azon 120 Lineahajóinak és 200 Fregátjainak segedelmek által kapni, mellyek nem soká, t. i. valami öt esztendőök alatt, készen lesznek. Már ez mind fel van vetve szorosán. A' Frantzia birodalomnak véghetetlen kiterjedésű partjai, sok kikötőhelyei és olyan folyó vizei vannak, mellyek elfogyhatatlan erdőkkel bővölködő vidékekről folynak és szakadnak a' Frantzia partokat tsapkodó tengerekbe.“

„2) Siciliának elfoglalására 30,000 emberek kivántattak volna. Ezeket ezen célra fordítani nem volt az 1810-dik esztendőbéli plánumban; nem is vólt célzás Siciliának elfoglalására. A' Napolyi Király az Anglusoknak minden ellenkező iparkodásaik mellett is 600 laposs hajókat gyűjtött össze Reggiónál, mellyek tsupa nápolyi hajós legényekkel rakattattak-meg; 12,000 Anglusoknak adván ilyen módon dolgot és tartóztatván-el attól, hogy *Korfu* ellen ne mehesse- nek. Mi azonnal elfoglalhatjuk Siciliát, mihelyest akarjuk: de jó helyen vannak ott 12,000 Anglusok. Az ő othon lévő erejek ennyivel gyengébb. Ezek itt sok pénzbe kerűlnek, 's mint eretnek, durva, 's örökké részeg emberek, magok ellen ingerlik a' Siciliai lakosokat.“

„3) Jobban tudja ezt maga az Anglus nép. Tudja ő, hogy gyűlölnek titeket a' Siciliai lakosok. Maga a' Palermói udvar sem titkólhatja már az ő ellenetek való nehezteletését.“

„4) Esztendő előtt Madridból és egész Portugalliából ki akárták verni az Anglusok a' Frantziákat. Már most tsak Kadixnak és Portugalliának megoltalmazása fekszik az ő szíveken. Az

1812-dik esztendőben gyanithatóképpen le fognak Kadixnak és Portugalliának védelmezéséről is mondani, 's tsak Gibraltárnak oltalmazásával fogják megérni.“

„5) Ezen kifejezés , *eddig* , nevezetes. A' Frantziák célzása tehát Portugalliában meggátoltatott volna még *eddig*. Almeida, Ciudad Rodrigo, Olivenza, és Bodajoz várait, szövetségeseiteknek 15,000 embereivel egyetemben , oda hagyttatok és nekünk' által engedttetek. Portugalliának egy részét elpusztítottatok , 's még is ezen országnak védelmezésével kérkedtek. Bár ilyen módon védelmezze valaha Wellington Angliát ! Ezen kifejezéssel éltek : még *eddig*. Mi kívánhatjuk , hogy ez az *eddig* sokáig tartson. A' ki Portugalliából való elevezésenek napja , Angliára nézve leszen kedves innepnap, nem a' Frantziákra nézve. Valameddig ez a' mind *eddig* tartani fog, mind addig 60,000 embereket kénteleltettek tartani a' Lisbonai halmokon, kiknek számokra tsak egy szalmaszálat is Angliából kell oda vinnetek. A' Tágus torkában 600 hajót, 20,000 Anglus hajós legényeket, valami 80 ezerig való szövetséges katonákat és hajós legényeket, 's ezeknek felette 400,000 olyan embereket, asszonyokat, és gyermekeket kénteleltettek tartani és táplálni , a' kiket honnyaiknak oda hagyására és a' Lisbonába való futásra kényszerítettetek. Ti végheteilen summákat pazeróltok el: míg az alatt a' Frantzia seregek ezen országból táplálják magokat , és a' magok országokból nem vesznek egyebet azon hópénznél , mellyet mindenütt meg kellene nekik fizetni.“

„6) Ti a' Busacói győzedelem felől meséltek! Hol vannak annak gyümöltsei? A' Mondegó vizit, Coimbrát 's a' többit, ezen győzedelem után hagyta oda G'énerálisotok, és vontta magát Lisbonához nagy sebességgel vissza. Vagy Massena, ha a' segittség és ágyúzó készület hozzá megérkeznek, megtámadja armádiátokat és semmivé teszi battériáitokat: vagy pedig Lord Wellington, a' hosszas oltalmazásra réá unván, a' Frantziákra maga réájok üt. Mi leszen ennek a' következése? Megeshetik, hogy győzedelmeskedtek, és egy par napokig előre nyomúltok, de ismét újabb armádiára találtok. Megverettetvén pedig, egészszen semmivé lesztek. Angliának 60,000 ember annyi, mint a' Frantzia birodalomnak 500,000. Kivánni lehet, hogy Massena ne támadjon-meg benneteket, hanem tsak fordulások által tsatázzék még néhány esztendeig ellenetek. Az alatt 100 millio font sterlingekkel fogjátok nevelni nemzeti adósságotokat. Ki nem állhatjátok ti a' Frantziák ellen való verekedést Spanyol és Portugallia országokban sokáig. Volt az az idő, a' mikor Saragossa, Bilbao, és Burgos váraikat és többeket is, számos Spanyol seregek tartották elfoglalva. A' Gen. Moore vezérlése alatt lévő szép Anglus armádia ezekhez előnyomúlni, és magát véllék özsze tsatólni iparkodván, megveretett; lovait, bagazsiáját, és hadikassáját a' futásközben elvészette; 's a' Spanyol seregek azután elszélesztődtek. Az emberiséggel ellenkező gondolat 14 millió Spanyol és Portugallus embereket, a' támadásban megerőssíteni, abban őket segiteni, tsupán tsak azért, hogy a' Frantzia armádiák győzedelminek tökéletessége

még egy kevés ideig akadályoztatódjék, 's hogy ezen két országok az inségből a' társasági rendre vissza ne térhessenek. Ennek *resultatuma* is a' fog lenni, a' mi mindenkor volt, hogy a' Frantzia birodalom ereje ez által is még annyi-
val nagyobbra fog emeltetni."

„7) Ez az állítás nevezetes, A' múlt esztendőben azt mondottátok, hogy kereskedések gazdagabbá lett Amerika és a' Neutrálisok által. Igen de a' ti keresetek' útjának kettészakadása még tsak 3 hónapoktól fogva tart. Mi fog 3 esztendők alatt azzal törtenni. Igaz a', hogy Frantzia országban is meg buktak bizonyos nyereségszomjúhozó Spekulánsok miatt némely magános házak. De e' miatt a' Státus' jövedelmei semmit nem szenvedtek. Frantzia ország önnön termékeny földéről 900 milliókat veszen-bé pengő pénzben. Angliának 1800 millióra van esztendőnként szüksége, melynek bójövedele ott tsak a' Státus' hitelin fundálódik. Pedig a' sok magános házaknak megbukások miatt a' Status' hitele is elenyeszett. Honnét fogja már most Országlószéketek venni a' hadakozásnak folytatására kivántató költségeket? Minden igazságszerető Anglus kéntelen megvallani, hogy ez a' Systema ilyen módon sokáig nem tarthat, s. a. t."

Orosz Birodalom.

A' St. Pétersburgi Német újság levelekben azon Országbéli industriának előmenetele következendőképpen adatik elő. A' posztó készítő fabrikák mind számokra, mind a' fabrikátumoknak tökéletességekre nézve nagyon nevednek. — Az Orosz Birodalomhoz tartozó tartományok nakSim-

rirski nevű osztályában most igen jó posztó készítettik. A' belső dolgokra ügyelő Orosz Minister abban foglalatoskodik, hogy a' Spanyol Országai finom gyapjújú juhok azon birodalomban a' lehetőségig szaporitassanak. — A' több mezei gazdaságban foglalatoskodó gazdák közt elsőget érdemel Krimiában egy *Rouvier* nevezetű mezei gazda, kinek öt esztendővel ennekelőtte a' Pétersburgi Kormánysház, minden interes fizetés nélkül tiz esztendőre nagy summa pénzt és 30,000 hóld földet adván, ő oda finom Spanyol juhokat vitt, mellyek egyik esztendőről a' másakra mind jobban jobban szaporodván, elegendő materiálékat szolgáltatnak a' posztókészítő fábrikáknak — Ennekelőtte semmi fabrikái nem lévén az Orosz birodalomnak, rész szerént Angliából, rész szerént Német Országból, nevezetessen Szakszoniából, és Brandenburgiából hordtak magoknak posztót, a' Lipsziai és Oderai Frankfurti népes vásároknak sok száz ezer darab posztót vettek a' Lengyel Országai Zsidok, mellyeket rész szerént Lengyel Országba, rész szerént az Orosz Birodalomba hordtak, 's azokat nagy nyereséggel el adták. — A' nevezett vásároknak Frantzia Országból is, nevezetessen Aquisgranumból, sok ezer darab posztót vittek, és adtak el az Orosz kereskedőknek, és erre nézve mindenkor sok külföldi kereskedők jelentek meg a' Lipsziai és Frankfurti országos vásároknak.